

UDKAST

Beredskabsplan for negativ social kontrol og æresrelaterede konflikter

Næstved Kommune, marts 2024

Negativ social kontrol

Negativ social kontrol handler om handlinger, styring, kontrol eller sanktioner, der i væsentlig grad hæmmer eller begrænser den enkeltes livsudfoldelse, adfærd, valg og rettigheder af hensyn til familiens eller fællesskabets ære.

Der kan f.eks. være tale om kontrol eller restriktioner i forhold til livsstil, fritidsaktiviteter, sociale relationer, valg af ægtefælles eller retten til at bestemme over egen krop. Kontrollen kan komme til udtryk via pres, trusler, sanktioner, overvågning og vold. Kontrollen kan få alvorlige konsekvenser for den enkelte i form af f.eks. manglende frihed, ligestilling og deltagelse i skole- og fritidsaktiviteter.

Æresrelaterede konflikter

Ved en æresrelateret konflikt forstås en konflikt, der opstår inden for de nære, familiære relationer, og hvor konflikten skyldes en opfattelse af, at et familiemedlem har krænket familiens ære.

Familiens ære er knyttet til forestillingen om familien som en samlet enhed, hvor den enkeltes handlinger kan påvirke hele familiens omdømme og ære positivt eller negativt. Konflikter kan således opstå når et familiemedlem handler i strid med normer for, hvad der opfattes som god opførsel.

Denne beredskabsplan henvender sig til ledere og medarbejdere i Næstved Kommune, som er i kontakt med borgere – både over og under 18 år – der kan være berørt af æresrelaterede konflikter og/eller negativ social kontrol.

Derudover henvender beredskabsplanen sig til de øvrige aktører, som har berøring med samme målgruppe, bl.a. de forskellige uddannelsesinstitutioner, der er beliggende i kommunen.

Indhold

Indledning.....	3
Hvad er negativ social kontrol – og hvordan kan det komme til udtryk?	4
Hvad er æresrelaterede konflikter – og hvordan kan de komme til udtryk?.....	4
Action Card for børne- og ungeområdet: Sådan skal du handle, hvis du har mistanke om æresrelaterede konflikter eller negativ social kontrol.....	5
Action Card for borgere over 18 år: Sådan skal du handle, hvis du har mistanke om æresrelaterede konflikter eller negativ social kontrol.....	5
Her kan du hente yderligere viden og rådgivning.....	7
Arbejdsgang: Sådan gør vi, hvis beredskabet aktiveres.....	8
Bilag 1: Dagsordensskabelon til vurderings- og koordineringsmøde – negativ social kontrol og æresrelaterede krænkelser.....	9

Indledning

Denne beredskabsplan henvender sig primært til ledere og medarbejdere i Næstved Kommune, som er i kontakt med borgere, både under og over 18 år, der kan være berørt af æresrelaterede konflikter og/eller negativ social kontrol.

Derudover henvender beredskabsplanen sig til de øvrige aktører, som har berøring med samme målgruppe, bl.a. de forskellige uddannelsesinstitutioner, der er beliggende i kommunen.

Beredskabsplanen giver generel information og viden om æresrelaterede konflikter og negativ social kontrol – og skal fungere som baggrundsmateriale og ”vejviser” for medarbejdere og ledere på områderne.

Beredskabsplanen indeholder beskrivelser af, hvad man som leder og medarbejderne skal være opmærksom på i fht. at opdage tegn på æresrelaterede konflikter og/eller negativ social kontrol. Derudover indeholder den arbejdsgange for, hvordan man skal agere, hvis man har mistanke om æresrelaterede konflikter eller negativ social kontrol. Endelig indeholder den en oversigt over centrale aktører, som man kan tage kontakt til.

Beredskabsplanen er udarbejdet efter dialog i en tværgående sparringsgruppe med repræsentanter fra uddannelsesinstitutioner, politi, kommunens SSP-funktion samt relevante fagområder i Næstved Kommune. Processen med udarbejdelse af beredskabsplanen er understøttet af SIRI (Styrelsen for International Rekruttering og Integration).

Beredskabsplanen er godkendt i Børne- og Uddannelsesudvalget d. **XX.XX** 2024.

Lovgivningsmæssigt ophæng

I henhold til Barnets lov, §14, stk. 3, skal alle kommuner i Danmark udarbejde et beredskab til forebyggelse, opsporing og håndtering af negativ social kontrol, æresrelaterede konflikter og ekstremisme blandt børn, unge og deres familier. Det er et krav, at beredskabet udformes skriftligt, godkendes politisk og offentliggøres. Beredskabet skal revideres løbende ved behov – og som minimum hvert 4. år.

Næstved Kommune har, på baggrund af rådgivning fra Styrelsen for International Rekruttering og Integration, valgt at udarbejde to selvstændige beredskabsplaner for hhv. a) negativ social kontrol og æresrelaterede konflikter (denne plan), og b) ekstremisme og radikaliserings.

Hvis du er i tvivl...

Næstved Kommunes beredskab mod æresrelaterede konflikter og negativ social kontrol koordineres af kommunens SSP-konsulent-funktion. Denne kan kontaktes ved tvivl i fht. hvordan man skal forstå og agere på bekymringer om negativ social kontrol eller æresrelaterede konflikter. Kommunens SSP-konsulent-funktion har mulighed for at give anonym rådgivning og sparring, og har ikke notatpligt i den forbindelse.

Kontaktoplysninger – SSP-konsulent Bjørn Mazur Andersen:

Mail: bjoan@naestved.dk; telefon: 2463 0255

Hvad er negativ social kontrol – og hvordan kan det komme til udtryk?

Negativ social kontrol handler om handlinger, styring, kontrol eller sanktioner, der i væsentlig grad hæmmer eller begrænser den enkeltes livsudfoldelse, adfærd, valg og rettigheder af hensyn til familiens eller fællesskabets ære. Der kan f.eks. være tale om kontrol eller restriktioner i forhold til livsstil, fritidsaktiviteter, sociale relationer, valg af ægtefælles eller retten til at bestemme over egen krop. Kontrollen kan komme til udtryk via pres, trusler, sanktioner, overvågning og vold. Kontrollen kan få alvorlige konsekvenser for den enkelte i form af f.eks. manglende frihed, ligestilling og deltagelse i skole- og fritidsaktiviteter.

Herunder er oplistet nogle eksempler på, hvordan negativ social kontrol kan komme til udtryk. Listen er ikke udtømmende og det er vigtigt, at du som fagperson reagerer, hvis du er bekymret for om en borger udsættes for negativ social kontrol.

Hvordan kan negativ social kontrol komme til udtryk og hvad skal du være opmærksom på?

- Overvågning, tjek af mobiltelefon, mail osv.
- Krav om bestemt påklædning
- Forbud mod at have fritidsaktiviteter eller et almindeligt socialt liv, herunder forbud mod at se venner af det modsatte køn
- Forbud mod at være i (fritids)arbejde eller tage en uddannelse
- Opfordringer til at holde øje med søskende i det offentlige rum
- Hentes af bror/anden familie lige efter skole/uddannelse/arbejde
- Trusler, verbal chikane samt fysisk og psykisk vold
- Følelsesmæssigt pres, skyld og skam
- Isolation og eksklusion fra familien eller trusler herom.

Hvad er æresrelaterede konflikter – og hvordan kan de komme til udtryk?

Ved en æresrelateret konflikt forstås en konflikt, der opstår inden for de nære, familiære relationer, og hvor konflikten skyldes en opfattelse af, at et familiemedlem har krænket familiens ære. Familiens ære er knyttet til forestillingen om familien som en samlet enhed, hvor den enkeltes handlinger kan påvirke hele familiens omdømme og ære positivt eller negativt. Konflikter kan således opstå når et familiemedlem handler i strid med normer for, hvad der opfattes som god opførsel.

En konflikt kan f.eks. opstå, hvis en ung får en kæreste, modsætter sig familiens ønsker til ægteskab, har en seksuel orientering, som ikke kan rummes inden for familiens traditioner og normer, eller ønsker om en omgangskreds eller uddannelse, som går imod familiens vilje.

Herunder er oplistet nogle eksempler på, hvordan æresrelaterede konflikter kan komme til udtryk. Listen er ikke udtømmende og det er vigtigt, at du som fagperson reagerer, hvis du er bekymret for om en borger er en del af en æresrelateret konflikt.

Hvordan kan æresrelaterede konflikter komme til udtryk og hvad skal du være opmærksom på?

- Overvågning (f.eks. familiemedlemmer deltager i samtaler og følger vedkommende til aktiviteter)
- Fysisk og psykisk vold
- Genopdragelsesrejser
- Tvangsægteskab (der tales om forlovelse i hjemmet)
- Manglende deltagelse i social aktiviteter
- Meget fravær i skole/uddannelse mv.
- Isolation og udstødelse fra familien
- Negativ social kontrol (se tegn i boksen længere oppe).

Action Card for børne- og ungeområdet: Sådan skal du handle, hvis du har mistanke om æresrelaterede konflikter eller negativ social kontrol

Action card for børne- og ungeområdet (0-18 år) er målrettet fagpersoner der arbejder med børn og unge.

Action cardet indeholder beskrivelser af typiske bekymringstegn på negativ social kontrol og æresrelaterede konflikter samt opmærksomhedspunkter og handleanvisninger.

- I det gule felt beskrives typiske opmærksomhedspunkter, som oftest kan håndteres via dialog på f.eks. forældremøder.
- I det orange felt beskrives opmærksomhedspunkter/adfærd, som giver anledning til bekymring og mistanke om negativ social kontrol og æresrelaterede konflikter – og som skal afdækkes med inddragelse af nærmeste leder, SSP-konsulent en og myndighedsfunktionen.
- I det røde felt er beskrevet opmærksomhedspunkter/adfærd, som kræver akut handling og inddragelse af relevante myndigheder.

Tidlig bekymring

Opmærksomhedspunkter

- Forældre udøver kontrol. F.eks. beder om at det kun er kvinder, der skifter barnet i vuggestuen, at barnet ikke må deltage i gymnastik, svømning mv.
- Familie udøver kontrol i fht. seksuel frihed.
- Ændret adfærd, f.eks. påklædning, mistrivsel, fravær og at barnet trækker sig fra fællesskaber.

Handleveje

- Drøft det med leder
- Dialog om emnet med forældrene på forældremøder mv.
- Undervisning i demokrati og medbestemmelse.
- Drøft det med SSP-konsulenten (vedkommende har ikke journaliseringspligt på vejledning)
- Få evt. anonym sparring om sagen på et "Tidlig Indsats Møde", hvor SSP-konsulenten deltager (kun for kommunale dagtilbud og skoler)

Mistanke

Opmærksomhedspunkter

- Barnets færden kontrolleres
- Barnet må ikke deltage i klassearrangementer, fester, lejrskole mv.
- Søkende tvinges til at kontrollere yngre søskende.
- Familien overvåger barnets brug af computer og mobiltelefon.

Handleveje

- Drøft det med leder
- Drøft det med kommunens SSP-konsulent. SSP-konsulenten vil herefter ofte involvere Sikkerhedskonsulenterne.
- Hvis du fortsat er bekymret, skal du lave en underretning til myndighed i Center for Børn og Unge. Myndighedsfunktionen vil herefter straks vurdere henvendelsen og tage stilling til, hvad der skal sættes i værk.

Behov for akut handling

Opmærksomhedspunkter

- Genopdragelsesrejser, tvangsægteskab og isolering i hjemmet
- Opmærksomhed på om der er andre mindreårige børn i hjemmet
- Kontakt IKKE barnets familie eller venner.

Handleveje

- Ring 114 og bed om at tale med en medarbejder fra SVÆV².
- Hvis nogle er akut livsfare, ring 112
- Kontakt myndighed i Center for Børn og Unge på 5588 5588.

Ved behov for vejledning - kontakt kommunens SSP-konsulent-funktion

Hvis du er i tvivl om, hvad du skal gøre i en given situation, kan du altid kontakte SSP-konsulent-funktionen. Kommunens SSP-konsulenter har mulighed for at give anonym rådgivning og sparring, og har ikke notatpligt i den forbindelse.

- Kontaktoplysninger – SSP-konsulent Bjørn Mazur Andersen: Mail: bjoran@naestved.dk; telefon: 2463 025

¹ SVÆV: Tværfaglig Specialiseret Enhed hos Politiet, som har særligt fokus på indsatsen mod Stalking, Vold i nære relationer, Æresrelaterede forbrydelser og Voldtægt.

Action Card for borgere over 18 år: Sådan skal du handle, hvis du har mistanke om æresrelaterede konflikter eller negativ social kontrol

Action card for borgere over 18 år er målrettet fagpersoner der arbejder professionelt med denne målgruppe, såvel i Næstved Kommune som på f.eks. gymnasier og andre uddannelsesinstitutioner.

Action cardet indeholder beskrivelser af typiske bekymringstegn på negativ social kontrol og æresrelaterede konflikter samt opmærksomhedspunkter og handleanvisninger.

- I det gule felt beskrives typiske opmærksomhedspunkter, som oftest kan håndteres via dialog og oplysning.
- I det orange felt beskrives opmærksomhedspunkter/adfærd, som giver anledning til bekymring og mistanke om negativ social kontrol og æresrelaterede konflikter – og som skal afdækkes med inddragelse af nærmeste leder og SSP-konsulenterne.
- I det røde felt er beskrevet opmærksomhedspunkter/adfærd, som kræver akut handling og inddragelse af relevante myndigheder.

Tidlig bekymring

Opmærksomhedspunkter

- Borgeren møder aldrig alene op til møder, på f.eks. Jobcentret.
- Mange aflyste møder eller højt sygefravær
- Ændret adfærd, f.eks. påklædning, mistrivsel, fravær og trækker sig fra fællesskaber.
- Undgår at holde møder i borgerens eget hjem.

OBS: Undersøg om der er børn under 18 år i hjemmet.

Handleveje

- Tal med borgeren alene. Giv oplysning om demokrati og medbestemmelse.
- Drøft det med SSP-konsulenten (vedkommende har ikke journaliseringspligt på vejledning).

Mistanke

Opmærksomhedspunkter

- Borgerens e-Boks kontrolleres
- Borgeren må ikke deltage i arbejdsprøvning og/eller lære dansk.
- Borgeren har ikke frihed til at vælge partner.

OBS: Undersøg om der er børn under 18 år i hjemmet.

Handleveje

- Drøft det med leder
- Drøft det med SSP-konsulenten. SSP-konsulenten vil herefter ofte involvere Sikkerhedskonsulenterne.
- Hvis du ikke kan få fat i SSP-konsulenten, ring til 114 og bed om at tale med en medarbejder fra SVÆV³.

Behov for akut handling

Opmærksomhedspunkter

- Æresdrab
- Tvangsægteskab
- Isolering i hjemmet

OBS: Undersøg om der er børn under 18 år i hjemmet.

Handleveje

- Hvis nogle er akut livsfare, ring 112
- Kontakt SSP-konsulenten.
- Hvis du ikke kan få fat i SSP-konsulenten: Ring 114 og bed om at tale med en medarbejder fra SVÆV³.

Ved behov for vejledning - kontakt kommunens SSP-konsulent-funktion

Hvis du er i tvivl om, hvad du skal gøre i en given situation, kan du altid kontakte SSP-konsulent-funktionen. Kommunens SSP-konsulenter har mulighed for at give anonym rådgivning og sparring, og har ikke notatpligt i den forbindelse.

- Kontaktoplysninger – SSP-konsulent Bjørn Mazur Andersen: Mail: bjoran@naestved.dk; telefon: 2463 025

² SVÆV: Tværfaglig Specialiseret Enhed hos Politiet, som har særligt fokus på indsatsen mod Stalking, Vold i nære relationer, Æresrelaterede forbrydelser og Voldtægt.

Her kan du hente yderligere viden og rådgivning

Sikkerhedskonsulenterne

Sikkerhedskonsulenterne tilbyder fagprofessionelle og borgere specialiseret hjælp og rådgivning i konkrete sager om æresrelaterede konflikter og genopdragelsesrejser. Det kan f.eks. dreje sig om risikovurdering, sikring af borgerens sikkerhed og tryghed eller koordination med de relevante myndigheder.

Læs mere om sikkerhedskonsulentordningen og find kontaktinformationer til de sikkerhedskonsulenter, der er tilknyttet region Sjælland, her: <https://nc-maerk.dk/raadgivningstilbud/sikkerhedskonsulenterne/#>

VISO – den nationale videns- og specialrådgivningsorganisation

VISO tilbyder rådgivning til fagpersoner, når en borger er udsat for æresrelaterede konflikter eller negativ social kontrol. Formålet med rådgivningen er at afdække, hvilke risikofaktorer der er på spil i en sag om æresrelateret konflikt eller negativ social kontrol. Hvis det er relevant, kan VISO hjælpe med at udarbejde en akut risikovurdering, som kan danne grundlag for konkrete handletiltag i forhold til barnets, den unges eller den voksnes sikkerhed.

Læs mere om VISOs rådgivning og kontaktmuligheder her:

https://sbst.dk/Media/638055341660310117/flyer_aeresrelaterede-konflikter.pdf

RED Rådgivning

RED Rådgivning er et landsdækkende tilbud om professionel rådgivning om æresrelaterede konflikter. RED Rådgivning tilbyder bl.a. sparring i enkeltsager og familiesager.

Læs mere om RED Rådgivning og kontaktmuligheder her:

<https://red-center.dk/raadgivning/for-fagpersoner/>

Arbejdsgang: Sådan gør vi, hvis beredskabet aktiveres

Herunder kan du se arbejdsgangen for, hvad der gøres, hvis beredskabet aktiveres i en konkret sag.

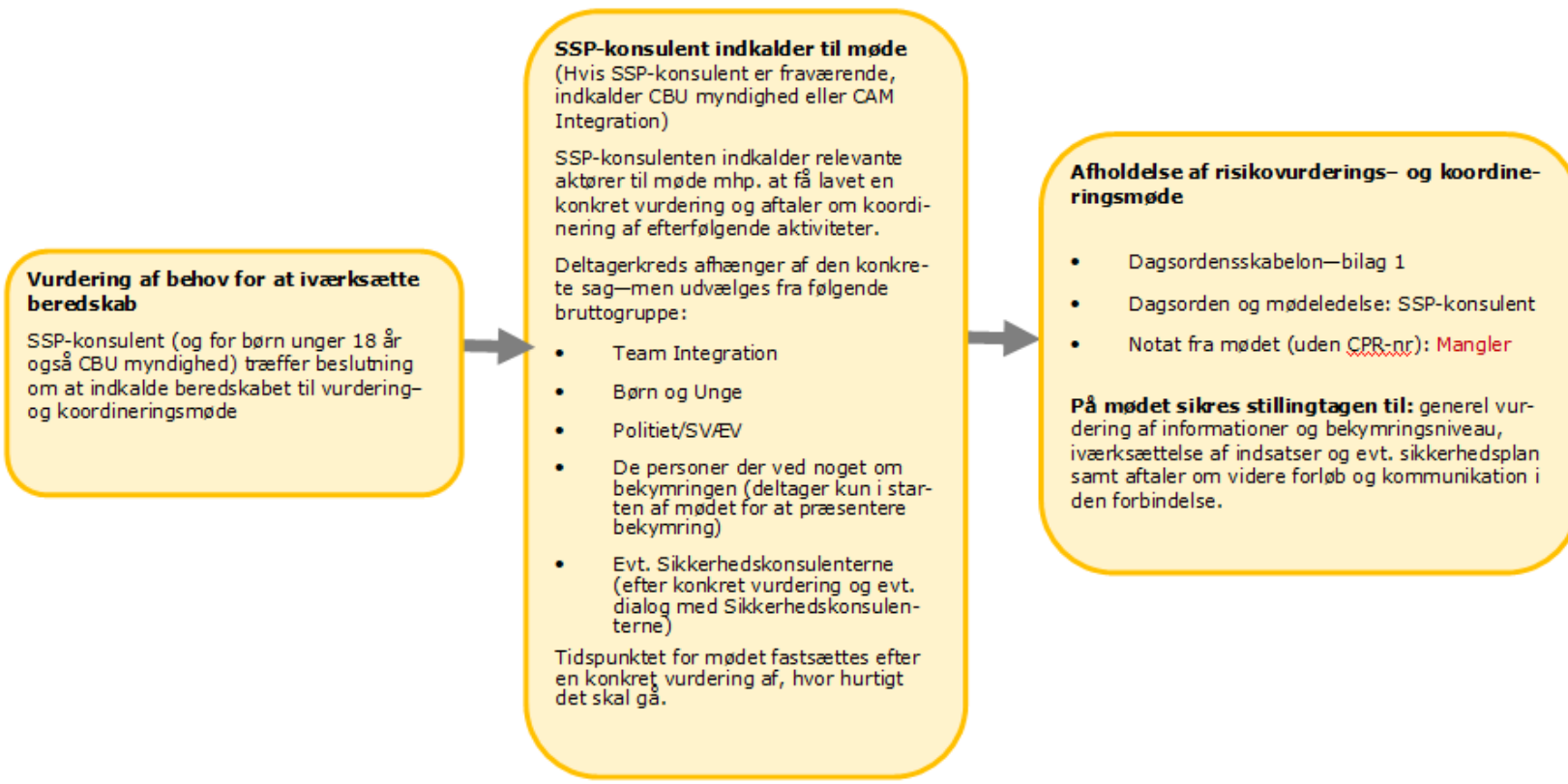
Iværksættelse af særlig indsats – negativ social kontrol mv.

Proceduren kan iværksættes på følgende vis:

For borgere under 18 år: Proceduren kan iværksættes ved at SSP-konsulenten modtager en henvendelse direkte og derefter tager kontakt til CBU myndighed— eller ved at myndighed modtager en henvendelse/underretning og derefter tager kontakt til SSP-konsulenten. Når SSP-konsulenten og myndighed i fællesskab har vurderet, at der er bekymring for negativ social kontrol eller æresrelaterede krænkelser, iværksættes beredskabet.

For borgere over 18 år: Proceduren iværksættes ved at SSP-konsulenten modtager en henvendelse. Afhængig af henvendelsens karakter kan SSP-konsulenten involvere CAM, Team Integration inden stillingtagen til om beredskabet skal iværksættes.

Bilag 1:

Dagsordensskabelon til vurderings- og koordineringsmøde – negativ social kontrol og æresrelaterede krænkelser

Mødedato XX- X-XXXX
Tid 00:00
Sted

Mødedeltagere

SSP-konsulent
Teamleder/koordinator fra CBU myndighed/CAM Integration
Politi/SVÆV
Evt. Sikkerhedskonsulenterne

Den fagperson eller borger, der ved noget om bekymringen deltager i pkt. 1 og 2. Vedkommende får mundtlig tilbagemelding efter mødet, hvis det er relevant.

Mødeleder

SSP-konsulent

Referent

Medarbejder fra...

1. **Præsentation af mødedeltagere**
2. **Orientering om udfordring/bekymring**
(OBS: der skrives ikke navn/cpr.nr. i referatet)
3. **Sparring om og vurdering af bekymring**
  - a. **Socialfaglig vurdering for børn under 18 år (CBU myndighed)**
  - b. **Politiets vurdering**
  - c. **SSPs vurdering**
  - d. **Sikkerhedskonsulenternes vurdering**
  - e. **Fælles konklusion**
4. **Aftaler om konkrete tiltag**
  - a. **Hvad iværksættes i de forskellige regi?**
  - b. **Sikkerhedsplan for de involverede**
5. **Aftaler om videre forløb og kommunikation samt aftaler om evt. nyt møde ved behov**
6. **Evt.**

*Efter mødet udsender referenten notat uden cpr-nr. til alle deltagerne.
Alle nye informationer formidles til alle deltagere i mailtråd.*

